

Kaća Čelan, koja je i reditelj ove predstave, mnogo se bolje snašla u artikulaciji rediteljske ideje nego u artikulaciji glumačkog odnosa prema toj ideji, jer »duboko promišljena spontanost« u glumačkom izrazu dovela je do toga da se ne uspostavi komunikacija između publike i scenskog zbivanja.

SMEH KOJI BOLI

Studentski teatar »LERO« iz Dubrovnika predstavio se predstavom »KARTOTEKA«, radenom prema tekstu Tadeuša Ruževića, u režiji Davora Mojaša.

Smeđ koji dolazi iz publike, kao bitan sastavni deo ove predstave, jedna je posebna vrsta smeđa; on nam, prolazeći kroz grlo, ostavlja nešto oporo i teško, tako da se dugo posle predstave ne možemo osloboditi te gorčine koja nas guši. Znajući sadašnju situaciju u Poljskoj, prosto je neobično koliko Ruževićeva »KARTOTEKA« zvuči aktuelno, kao da je pisana sada i ne pedesetih godina ovog veka.

Mladi entuzijasti iz Dubrovnika, u scenskom viđenju ovog teksta, ponudili su jednu izvanredno uigaranu predstavu, koja se žanrovske može opredeliti kao groteska. Dramsko zbivanje smešteno je, scenografskim rešenjem, u kartoteku koja postaje čudovište s mnogo glava, zid ispred kojega je Glavni junak nemoćan, izložen torturi prividjenja čije se glave pojavljuju na prozorima crnog zida. Sloboda postaje nomoguća, jer iz svake pore zida vrebaju policajci. Životni prostor je skućen i Glavnem junaku ne ostaje ništa drugo nego da postane automat voden narednjima iz zida.

Svakako treba istaći mladog glumca Stojana Glamočanina, bez čije glumačke virtuoznosti ova predstava ne bi mogla biti ovo što jeste. Njegova nadahnuta igra, oslobodena konvencionalnih izraza, osnovni je pokretač i u isto vreme dirigent tempo-ritma predstave, jer sve što on radi na sceni nije neki fiksirani zadatak, nego bravurozna improvizacija, rukovodena izvanrednim sluhom za reagovanje publike.

TRI BLEDA OSTVARENJA

Renesansnu Rucanteovu komediju »MUŠICU« izvelo je pozorište »DVORIŠTE« iz Beograda u režiji Petra Zeca. To je predstava improvizacije, s namerom da se napravi nešto a al »komedija del arte«, ali neinventivnost u rediteljskom postupku nije omogućila glumcima širi i prirodniji kontakt s publikom, tako da se ostalo na nasisnoj, veštačkoj komunikaciji, koja je na trenutke prelazila gradnica dozvoljenog, jer nisu postojala nikakva opravdaja za takve dramske radnje.

Jedina svetla tačka bio je Lazar Ristovski, koji je svojom nadahnutom igrom spasao predstavu od totalnog debakla. Ostali glumci (Neda Arnerić, Ivica Klemenc i Goran Luković), koristeći se šabloniziranim teatralnostima, bez ikakvog osećanja za meru, delovali su usiljeno i neprirodno.

Poslednja dva dana »MALOG POZORJA 81« protekli su isto tako bledo. Kao što su bila bleđa i ostvarenja Novosadskog pozorišta »ČEKAJUĆI GODOA« Samjuela Beketa i Amaterskog pozorišta iz Bačkog Petrovca »POKONDIRENA TIKVA« Jovana Sterije Popovića.

Postavljajući »ČEKAJUĆI GODOA«, reditelj Ištván Sabo, u odsustvu istinskog, originalnog tumačenja klasika avangarde, odlučio se za jedno, već šablonizirano, verbalno pozorište, tako da je vrednost dramskog teksta ostala mnogo veća u odnosu na dramsko zbivanje. Čekanje, kao užas života, trebalo je predstaviti radnjom koja ga označava, a ne samim čekanjem, koje dovodi do toga da predstava bude dosadna.

Pronaden je interesantan prostor, zanimljivi glumci, ali se nije išlo u istraživanje svih scenskih mogućnosti koje su se nudile. Prastare drvo visi i ne zna se gde mu je koren, na nebū ili na zemlji. Ispod drveta, doslovno, dva čoveka čekaju Godoa, »ništa se ne dešava, niko ne dolazi«, sve je užasno čekanje. Estragon kaže: »da podemo«, Vladimir kaže »Hajdemo«, i ne miču se. Čekaju Godoa. Ništa se ne menja.

Sterijina komedija »POKONDIRENA TIKVA«, u izvedenju Amaterskog pozorišta iz Bačkog Petrovca, ostavila je najbledi utisak na novosadsku publiku. Želeći po svaku cenu da naprave predstavu koja će na sasvim nov način tumačiti Steriju, amateri iz Bačkog Petrovca, nemajući dovoljno argumentacije za ono što su nam ponudili, sagoreli su u vlastitoj želji.

I pored nekih nedoslednosti u repertoarskoj koncepciji, »MALO POZORJE 81«, celokupnim utiskom koji je ostavilo, opravdalo je svoje postojanje u novosadskom kulturnom životu.

prvi zimski susreti slovakista vojvodine

piše: jaroslav turčan

Predsedništvo Društva slovakista Vojvodine donelo je krajem prošle godine odluku o pokretanju Zimskih susreta slovakista Vojvodine. Ovi susreti zamišljeni su kao mogućnost da se članovi Društva svake godine u vreme zimskih praznika okupe, da porazgovaraju, razmene mišljenja i iskustva, saopštite rezultate svojih naučnih ili stručnih napora i steknu nova saznanja, informacije i usmerenja, što će im olakšati dalji rad na području slovakistike.

Zimski susreti slovakista Vojvodine održani su 28. i 29. januara ove godine u Novom Sadu. Prvi dan, u svečanoj sali Matice srpske, susrete je otvorio predsednik Predsedništva DSV dr Jan Kmeć, redovni profesor Filozofskog fakulteta u Novom Sadu i dopisni član Vojvodanske akademije nauka i umetnosti. U svom uvodnom izlaganju dr Kmeć je konstatovao da slovakistica, kao sastavni deo kulture našeg socijalističkog samoupravnog

društva, ima svoje zadatke, ciljeve, probleme i potrebe, koji podležu stalnoj kritičkoj valorizaciji i oceni. Dr Kmeć je takođe istakao da Društvo slovakista i dalje u svom radu mora da čuva i razvija titovski koncept ravnopravnog razvoja kultura svih naših naroda i narodnosti, po kojem su narodnosti ne izvor nerazumevanja i sukoba, nego most međusobnog razumevanja i saradnje predstavnika svih nacionalnosti.

Osim referata doktora Kmeća, saopšteno je više priloga i informacija o aktivnosti proučavalaca slovačkog jezika, književnosti, istorije i kulture, kao i o rezultatima slovakistike u Vojvodini.

Prvi dan susreta slovakista završen je drugarskim posemom u prostorijama Slovačkog kulturno-umetničkog društva »Pavel Jozef Šafárik« u Novom Sadu. Ovde je, u slobodnom razgovoru, nastavljena razmena mišljenja, predloga i problema iz oblasti slovakistike.

Susreti slovakista nastavljeni su drugog dana u prostorijama Filozofskog fakulteta u Novom Sadu. Ovaj deo prigodnim rečima je otvorio dr Daniel Dudok, vanredni profesor Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, posle čega je usledilo više referata i saopštenja. Pored rada Juraja Spevaka o aktivnosti nekadašnjih društava i Matice slovačke u Jugoslaviji između dva svetska rata, prezentirano je više referata iz pedagogije (autori su bili: Marija Hriščik, mr Samuel Fekete i Andrej Čipkar), kao i dva priloga nastavnika o pripremi za časove slovačkog jezika za V razred osnovne škole (Zlatka Hrubikova iz Araca) i za VI razred osnovne škole (Zuzana Ječmenova iz Stare Pazove).

Može se reći da su se Prvi zimski susreti slovakista Vojvodine iskazali kao vrlo prikladna forma okupljanja poslenika u oblasti slovakistike, pa treba pozdraviti i podržati napore i težnje Društva slovakista Vojvodine da ovakvi susreti, koji su se ove godine uklonili u Zimske susrete prostvenih radnika Vojvodine, postanu tradicionalni.

Reagovanja

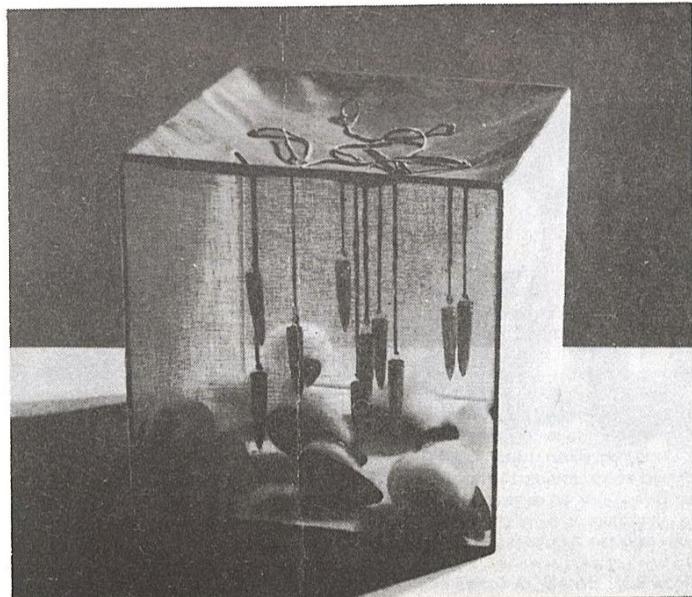
NAŠA AVANGARDA, »SIGNALIZAM« I NJEGOVA RECEPCIJA

Jelena V. Cvetković

U časopisu »Polja«, u broju povodom 29. novembra, pojavio se napis Ivana Negrišorca – »Signalizam u akciji«, kao kritički osvrт na izložbu i publikaciju o signalizmu objavljenu u Kulici. Pošto je u tom napisu pomenuto i komentarisano i moje ime, slobodna sam da Vam uputim ovo pismo u želji da se i ono nađe na stranicama časopisa.

Ovo činim iz dva razloga. Najpre, moje ime i prezime nosi i voditelj i urednik Novosadske televizije (samo bez srednjeg slova V. koje je obavezno stavljati), pa da ne bi došlo do nekih nesporazuma i da moja imenjakinja i preimenjakinja ne snosi neke posledice (čini mi se da se i sam člankopisac nije ogradio), a zatim, iznenadena onim što je napisano, smatram da je neophodno reći nešto više o signalizmu i njegovoj recepciji kod nas, pa i u svetu.

Signalizam je naš avangardni pokret koji je, za razliku od ranijih, od Micićevog zenitizma, Drainčevog hipnizma, nesimbolizma koji su nekada negovali: Dragan M. JEREMIĆ, Milan DANOJLIĆ, Žika LAZIĆ i drugi – stečao šira priznanja. O njemu raspravljaju mnogi, danas vodeći estetičari, kao Maks BENZE, S. ŠMIT, G. DOLFRES, Danijel DALIGRAN, Enco MINARELI, Mikele PERFETI, Klaus GROH i mnogi drugi. Naime, kao pokret koji je uneo nove medije umetničkog stvaranja i koji se neprestano razvija i usavršava, signalizam je takva novina o kojoj svi njegovi poznavaci pišu ozbiljno, kom-

Likovni prilozi na stranama: 96, 100, 101, 104 i 105, objekti dare fanke